

RAPPORTAGE BEZOEKERSSTROMEN GEMEENTE EDAM- VOLENDAM

December 2024 | 's-Hertogenbosch
Projectnummer: G-VT-23106

Opdrachtgever:

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Vraagstelling en leeswijzer	4
2	Analyse bezoekersstromen	5
2.1	Methodiek	6
2.2	Factsheet bezoekers Volendam 2023	8
2.3	Factsheet bezoekers Edam 2023	9
2.4	Factsheet bezoekers Zeevang 2023	10
2.5	Verdieping bezoekerscijfers	11
3	Analyse bezoekersenquetes	12
3.1	Onderzoeksverantwoording	13
3.2	Resultaten	14
4	Analyse interviews	19
4.1	Resultaten	20
5	Conclusies	22

1

Inleiding

Hier komt een omschrijving van dit hoofdstuk die over meerdere regels mag lopen (kader schaaft automatisch mee).

1.1 VRAAGSTELLING EN METHODIEK

Vraagstelling

De gemeente Edam-Volendam wordt frequent bezocht door toeristen. De gemeente wenst voor het jaar 2023 inzicht in:

- Het aantal toeristische (dag) bezoekers aan de gemeente;
- Verspreiding van het bezoek over locaties en tijden;
- Verdeling van de bezoekers naar nationaliteiten;
- Tevredenheid van de bezoekers en touroperators over het toeristisch bezoek aan de gemeente.

Ginder heeft hiertoe interviews gehouden met 7 touroperators. Daarnaast zijn er vanaf de maand juni tot en met september op locatie bezoekers aan de gemeente ondervraagd over hun bezoek. Tot slot zijn data van bureau Resono betrokken, die meer inzicht geven in de bezoekersstromen.

We houden er rekening mee dat een bezoek van een eigen inwoner, uit buurgemeenten en een deel van het bezoek uit de rest van Noord-Holland niet tot toeristisch bezoek gerekend kan worden. Dit komt aan de orde in hoofdstuk 2.

Methodiek

We hebben de bezoekersstromen aan de drie kernen geraamd met een combinatie van bronnen:

- Gegevens uit de bezoekersenquêtes. De bezoekerservaring van bezoekers aan zowel Edam en Volendam is gemeten door middel van een vragenlijst. Bezoekers zijn door ons veldwerkbureau Veldwerk

Optimaal vragen gesteld over hoe ze hun bezoek waarderen, op welke wijze ze het gebied bezocht hebben en hoe ze de drukte ervaren. Omdat het een onderzoek betreft onder dag- en verblijfsbezoekers aan Edam en Volendam zijn inwoners van de gemeente Edam-Volendam uitgesloten van deelname. In totaal betrof de respons 409 enquêtes, verspreide over de kernen Edam en Volendam. In overleg met de gemeente zijn in de kern Zeevang geen enquêtes uitgevoerd. In hoofdstuk 3 komen de resultaten van de enquêtes aan de orde;

- Nauwkeurige data van bureau Resono. Dit bureau heeft een mobiel panel dat data levert over het aantal aanwezige bezoekers op een vooraf bepaalde locatie, op een bepaalde tijd. In het volgende hoofdstuk wordt de werking van dit panel uiteengezet en wordt beschreven hoe de data geïnterpreteerd kan worden.
- Visitor-data die betrekking hebben op de gemeente Edam-Volendam. Deze zijn geleverd door bureau VisitorData.

2

Analyse
bezoekers-
stromen

2.1 METHODIEK

Analyses op basis van Resono-data

Voor het ramen van het bezoekersaantal aan de kernen Edam, Volendam en Zeevang is met name gebruik gemaakt van het Mobile Panel van Resono, waarmee direct en doorlopend inzicht is vergaard in de drukte en het bezoekersgedrag op en in fysieke locaties. Het Panel bestaat uit ca. 1,7 miljoen mensen uit Nederland. Voor verschillende tellocaties is een zogenaamde hyperfence (geografische afbakening van een gebied) aangemaakt. Op deze locaties kijken we voor 2023 naar het aantal bezoeken en unieke bezoekers. De hyperfence is aangemaakt in samenspraak met een afvaardiging van de gemeente Edam-Volendam.

Voor het schatten van het bezoek of bepalen van drukte op een locatie past Resono een statistische analyse toe waarbij gebruik gemaakt wordt van clustermodellering en andere geavanceerde statistische methodes. Deze techniek is in de loop der jaren steeds verder door Resono ontwikkeld en verfijnd. Op basis van een classificatiemodel wordt een positief bezoek aan een locatie vastgesteld. De bezoekaantallen worden vervolgens gebruikt om het werkelijk aantal bezoeken aan de locatie te kunnen schatten. Dit schattingsmodel is gekalibreerd door dit regelmatig te vergelijken met diverse honderdprocents metingen (bv. fysieke tellingen). Op basis hiervan wordt de werkelijke drukte geschat. Doordat het tellingen betreft op basis van een steekproef kunnen afwijkingen (met name op dagniveau) plaatsvinden ten opzichte van de daadwerkelijke drukte. Alle tellocaties hebben een betrouwbaarheidsniveau van 90%, met een betrouwbaarheidsinterval van 15%. De schattingen zijn gerund op het recent geüpdatete ACX model van Resono.

In de tabellen is het aantal unieke bezoekers op maand- en jaarbasis opgenomen. Een unieke bezoeker is iemand die in een locatie één keer wordt geteld. Een unieke bezoeker wordt bij een volgend bezoek niet meer geteld.

We hebben het aantal bezoekers aan de drie kernen geraamd met een combinatie van bronnen, zoals hiervoor beschreven

Raming Nederlandse bezoekers

Het aantal Nederlandse bezoekers is geschat op basis van de Resono-output. Deze output presenteert een totaalcijfer van zowel Nederlandse als buitenlandse bezoekers. Deze laatste categorie is echter niet volledig, met name buitenlandse bezoekers uit onze buurlanden zijn hierin vertegenwoordigd. Wel is bekend welk aandeel van het cijfer de buitenlandse bezoekers vertegenwoordigen in de Resono-resultaten. Door het totaalcijfer te verminderen met het aandeel geraamde buitenlandse bezoekers kan dus een nauwkeurige schatting worden gegeven van het aantal Nederlandse bezoekers. Let wel, het gaat om alle Nederlandse bezoekers die in een bepaalde periode in het telgebied aanwezig zijn geweest. Het gaat dus om zowel om inwoners, toeristen, familiebezoek, werkgerelateerd bezoek etc. Het is niet mogelijk om een onderscheid te maken naar bezoekmotief, al kan op basis van de herkomstcijfers hier wel een raming voor worden opgesteld. Dat is te zien in 2.5.

Raming buitenlandse bezoekers

Voor het buitenlands bezoek hebben we de volgende raming gemaakt:

- Het aantal touringcars dat Volendam bezoekt is bekend bij de gemeente (ca. 8.000). Voor Edam is een schatting gemaakt op basis van het aantal officiële parkeerplekken voor touringcars (2 stuks) en de verhouding van het aantal buitenlandse bezoekers uit de Resononresultaten (ca. een derde). Omgerekend komen we dan uit op ca. 2.750 touringcars in Edam (ofwel, 7.5 touringcar per dag gemiddeld).
- Vervolgens hebben we een schatting gemaakt van het aandeel buitenlandse bezoekers dat per touringcar naar Volendam en Edam reist. Conform het onderzoek *Bezoekersprofiel 2016 Gemeente Edam-Volendam* bedraagt dit percentage 34%. Dit percentage wordt bevestigd vanuit de resultaten in onze bezoekersenquête (zie pagina 15). Uit de enquêtegegevens blijkt ook dat Nederlandse bezoekers niet of nauwelijks gebruik maken van een touringcar om Edam/Volendam te bezoeken. Op basis van gesprekken met touroperators ramen we het aantal bezoekers per touringcar op ca. 50. Op basis van deze variabelen is het totaal aantal buitenlandse bezoekers geraamd.
- Vervolgens is het totaal buitenlandse bezoekers verdeeld naar zowel bezoekperiode (maand) en nationaliteit. Als basis hiervoor hebben we het gemiddelde genomen van de overnachtingsdata van de gemeente Amsterdam (bron: CBS statline) en de resultaten van de bezoekersenquête. De verhouding van het aantal overnachtingen door buitenlanders en hun verdeling naar nationaliteit is toegepast op het totaal aantal buitenlandse bezoekers in Volendam en Edam. De gesprekken met touroperators bevestigden dat de verdeling logisch is (meerderheid Europese bezoekers, met een piek van april tot oktober).

Deze ramingen zijn uitgewerkt in de volgende factsheets. In deze factsheets is het totale bezoek aan de gemeente Edam-Volendam te zien. In paragraaf 2.5 gaan we in op het al dan niet toeristische karakter van het bezoek.

Voor de kern Zeevang zijn geen gegevens beschikbaar over nationaliteiten. In overeenstemming met de opdracht is de herkomst van bezoek in Zeevang niet verder uitgewerkt.

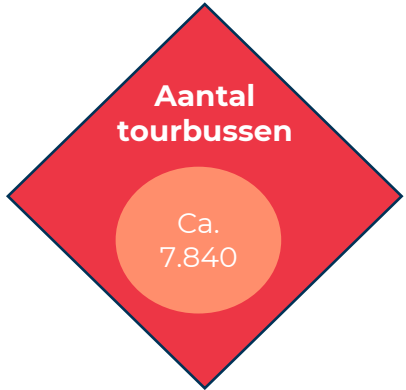
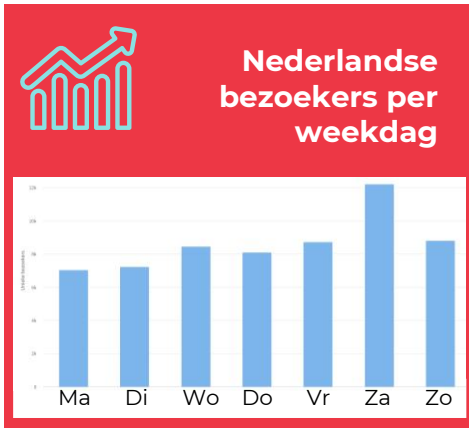
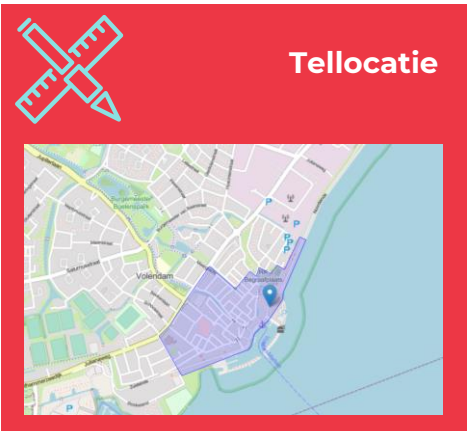
Gemiddeld aantal bezoekers per weekdag

In de factsheets staat het gemiddeld aantal bezoeken per weekdag vermeld voor 2023 over het gehele jaar gemeten. De zaterdagen zijn gemiddeld de drukst bezochte dagen in zowel Volendam (ca. 12.000 bezoekers) als Edam (ca. 4000 bezoekers).

Kruisbezoek Volendam en Edam

In de figuur rechtsonder op de factsheets staat het kruisbezoek tussen de tellocaties in Edam en Volendam weergegeven. Het kruisbezoek is op jaarbasis. Voor Edam zien we bijvoorbeeld dat 52% van de personen die geteld zijn op in Edam, datzelfde jaar ook gezien worden in Volendam.

2.2 FACTSHEET BEZOEKERS VOLENDAM 2023

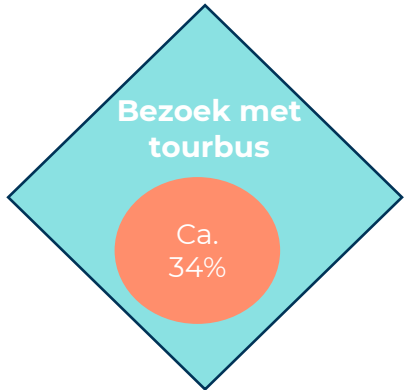

Tabel 1: Raming aantal unieke Nederlandse en buitenlandse bezoekers per maand

Maand	Nederlandse bezoekers	Buitenlandse bezoekers	Totaal
Januari	163.000	75.000	238.000
Februari	187.000	78.000	265.000
Maart	197.000	90.000	287.000
April	279.000	105.000	384.000
Mei	272.000	107.000	379.000
Juni	255.000	107.000	362.000
Juli	318.000	124.000	442.000
Augustus	341.000	106.000	447.000
September	291.000	97.000	388.000
Oktober	219.000	104.000	323.000
November	200.000	94.000	294.000
December	183.000	89.000	272.000
TOTAAL	1.851.000	1.176.000	3.027.000

Tabel 2: Raming uitsplitsing buitenlandse bezoekers 2023

Landen/regio's	Aantallen
Duitsland	261.000
België	124.000
Overig EU	504.000
Noord- en Zuid Amerika	157.000
Azie	100.000
Rest van de wereld	30.000
TOTAAL	1.176.000

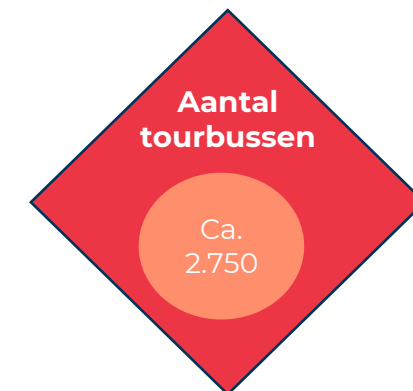

Tabel 3: Vergelijking unieke Nederlandse bezoekers 1ste helft 2023 en 2024

	1ste helft 2023	1ste helft 2024	Groei %
Januari	163.000	181.000	11%
Februari	187.000	188.000	1%
Maart	197.000	203.000	3%
April	279.000	246.000	-12%
Mei	272.000	250.000	-8%
Juni	255.000	243.000	-5%

2.3 FACTSHEET BEZOEKERS EDAM 2023

Tabel 4: Raming aantal unieke Nederlandse en buitenlandse bezoekers per maand

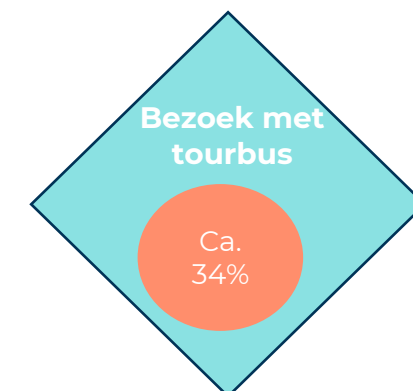
Maand	Nederlandse bezoekers	Buitenlandse bezoekers	Totaal
Januari	52.000	26.000	78.000
Februari	54.000	27.000	81.000
Maart	62.000	31.000	93.000
April	80.000	36.000	116.000
Mei	72.000	37.000	109.000
Juni	69.000	37.000	106.000
Juli	85.000	42.000	127.000
Augustus	102.000	36.000	138.000
September	109.000	33.000	142.000
Oktober	71.000	36.000	107.000
November	76.000	32.000	108.000
December	86.000	30.000	116.000
TOTAAL	688.000	403.000	1.091.000

Tabel 5: Raming uitsplitsing buitenlandse bezoekers 2023

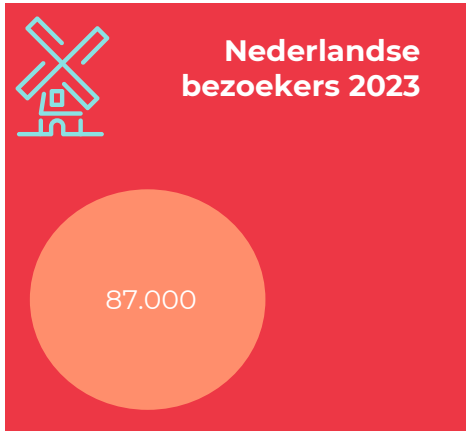
Landen/regio's	Aantallen
Duitsland	89.000
België	43.000
Overig EU	173.000
Noord- en Zuid Amerika	54.000
Azie	34.000
Rest van de wereld	10.000
TOTAAL	403.000

Tabel 6: Vergelijking unieke Nederlandse bezoekers 1ste helft 2023 en 2024

	1 ^{ste} helft 2023	1 ^{ste} helft 2024	Groei %
Januari	52.000	74.000	42%
Februari	54.000	61.000	13%
Maart	62.000	73.000	18%
April	80.000	80.000	0%
Mei	72.000	83.000	15%
Juni	69.000	62.000	-10%

2.4 FACTSHEET BEZOEKERS ZEEVANG 2023

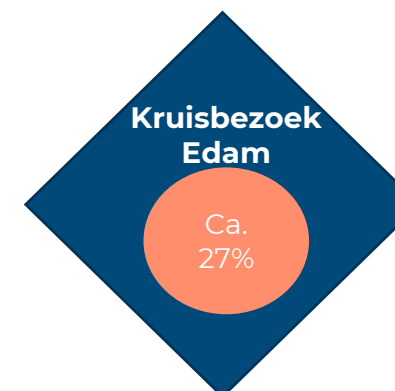

Tabel 7: Raming aantal unieke Nederlandse en buitenlandse bezoekers per maand

Maand	Nederlandse bezoekers	Buitenlandse bezoekers	Totaal
Januari	4.900	300	5.200
Februari	6.000	400	6.400
Maart	8.800	600	9.400
April	11.600	700	12.300
Mei	11.800	800	12.600
Juni	7.800	500	8.300
Juli	9.200	600	9.800
Augustus	9.900	600	10.500
September	10.300	700	11.000
Oktober	6.900	400	7.300
November	5.300	300	5.600
December	5.100	300	5.400
TOTAAL	87.000	6.000	93.000

Tabel 8: Vergelijking unieke Nederlandse bezoekers 1ste helft 2023 en 2024

	1ste helft 2023	1ste helft 2024	Groei %
Januari	4.900	8.300	69%
Februari	6.000	6.700	12%
Maart	8.800	9.000	2%
April	11.600	10.000	-/-14%
Mei	11.800	9.200	-/-22%
Juni	7.800	8.300	6%

2.5 VERDIEPING BEZOEKERSCIJFERS

Uit de raming blijkt dat de tellocaties in Volendam en Edam in 2023 zijn bezocht door respectievelijk ca. 3,0 miljoen en ca. 1,1 miljoen unieke bezoekers. Dit zijn alle bezoekers die gemeten zijn in de tellocatie, dus inclusief eigen inwoners, familie- en vriendenbezoek, werkluï, toeleveranciers, inwoners uit de buurgemeenten die in Volendam en/of Edam-centrum een boodschap doen etc. Het zijn dus niet louter toeristen en dagbezoekers. Een precieze uitsplitsing is niet mogelijk omdat de verblijfsmotieven van de bezoekers niet bekend zijn. Desondanks kunnen we op basis van herkomst wel iets zeggen over het waarschijnlijke bezoekmotief. We doen hierbij de volgende aannames:

- Inwoners van de gemeente Edam-Volendam zijn niet naar hun eigen gemeente gekomen met een toeristisch motief en kunnen op het totaal in mindering worden gebracht. Dit gaat om ca. 37.000 inwoners.
- Inwoners van buurgemeenten (Waterland, Purmerend, Beemster en Koggenland) zullen overwegend niet in het tellocatiegebied aanwezig zijn met een toeristisch motief en kunnen eveneens op het totaal in mindering worden gebracht. In totaal beschikken deze gemeenten over ca. 130.000 inwoners, waarvan dus een deel ook in Volendam en Edam geteld is.
- De overige bezoekers uit de provincie Noord-Holland rekenen we voor 50% mee als toerist en voor 50% als niet-toerist.
- Bezoekers van buiten de provincie Noord-Holland tellen we volledig mee als toeristisch bezoek (zowel binnen- als buitenlands).

Op basis deze berekening komen we dan ongeveer uit op 2,65 miljoen bezoekers met een toeristisch motief aan de tellocatie in Volendam en net iets minder dan 1,0 miljoen bezoekers met een toeristisch motief aan Edam (zie nevenstaande tabellen).

Tabel 9 Bezoek Volendam

Tellocatie Volendam	Toeristisch motief	Niet-toeristisch motief
Bezoekers Volendam	-	37.000
Bezoekers buurgemeenten	-	75.000
Bezoekers overig Noord-Holland	250.000	250.000
Overige bezoekers	2.415.000	-
TOTAAL	2.665.000	362.000

Tabel 10 Bezoek Edam

Tellocatie Edam	Toeristisch motief	Niet-toeristisch motief
Bezoekers Volendam	-	37.000
Bezoekers buurgemeenten	-	30.000
Bezoekers overig Noord-Holland	50.000	50.000
Overige bezoekers	924.000	-
TOTAAL	974.000	117.000

3

Analyse bezoekers- enquetes

3.1 ONDERZOEKSVERANTWOORDING

De bezoekerservaring van bezoekers aan zowel Edam en Volendam is gemeten door middel van een vragenlijst. Bezoekers zijn door ons veldwerkbureau vragen gesteld over hoe ze hun bezoek waarderen, op welke wijze ze het gebied bezocht hebben en hoe ze de drukte ervaren. Omdat het een onderzoek betreft onder dag- en verblijfsbezoekers aan Edam en Volendam zijn inwoners van de gemeente Edam-Volendam uitgesloten van deelname.

Procedure

De enquêtes zijn afgenomen op drie verschillende delen van het toeristenseizoen in 2024, namelijk vlak voor de zomer, in de zomer en vlak na de zomer (eind juni tot en met begin september 2024). In deze periode hebben enquêteurs op verschillende dagen bezoekers in zowel Edam als Volendam benaderd met de vraag of ze aan een enquête wilden meewerken. De enquêteurs stonden in het centrum van Edam en op en rondom de Dijk in Volendam, zowel op weekdays als in het weekend.

Respons en uitsplitsingen

Het bezoekersonderzoek heeft 409 volledig ingevulde vragenlijsten opgeleverd (n = 409). Op basis van de woonlocatie van de respondenten is de herkomst van de bezoekers uitgesplitst in verschillende categorieën. Elke categorie omvat voldoende respondenten om betrouwbare uitspraken te kunnen doen. De enquête is uitgesplitst naar bezoekers uit de provincie Noord-Holland, overig Nederland, de buurlanden (België, Duitsland en Verenigd Koninkrijk) en bezoekers van verder weg. Inwoners van de gemeente zijn niet bevraagd.

Alle leeftijdscategorieën zijn vertegenwoordigd in de enquêtes. Wel valt op dat buitenlandse bezoekers vaak tussen de 46 en 65 jaar oud zijn. Nederlandse bezoekers zijn iets evenwichtiger verdeeld naar leeftijdsgroep.

Tabel 11 **Herkomst**

Bezoekersenquête	Aantal	Percentage
Noord-Holland	129	32%
Overig Nederland	124	30%
Buurlanden	99	24%
Overige buitenland	57	14%
TOTAAL	409	100%

Tabel 12 **Leeftijd**

Leeftijd	Totaal	Noord-Holland	Overig NL	Buurland	Verder weg
30 of jonger	7%	9%	9%	1%	9%
tussen de 31 en 45	31%	33%	30%	27%	35%
tussen de 46 en 65	43%	35%	39%	56%	46%
66 of ouder	19%	22%	23%	16%	11%

3.2 RESULTATEN

Achtergrond bezoekers

De meeste bezoekers (74%) geven aan voor één dag naar Edam en/of Volendam te zijn gegaan. Het betreft voor deze groep dus een dagbezoek. Van alle bezoekers komen vanuit huis (42%), anderen bezoeken Edam/Volendam vanuit een verblijfsadres (58%). Van de verblijfstoeristen valt op dat ongeveer een derde overnacht in de gemeente Edam-Volendam, terwijl nog eens een derde in de directe regio (zoals Purmerend, Waterland, Hoorn, Amsterdam) verblijft. Het resterende derde deel overnacht elders in Nederland.

Van de bezoekers die niet thuis overnachten, overnacht ongeveer 38% in een hotel, gevolgd door 17% in een vakantiepark en 13% op een toeristische plaats op een camping. Andere populaire accommodaties zijn jachthavens (9%) en verblijf bij familie, vrienden of kennissen (8%). Overige vormen van verblijf worden niet of nauwelijks genoemd.

Enkele andere opvallende zaken vanuit de enquêtes zijn:

- De meeste bezoekers verblijven ongeveer vier uur in Edam of Volendam. Er is weinig verschil te zien in de verblijfsduur als we de herkomst van de bezoekers analyseren.
- Net iets meer dan de helft van de bezoekers, bezoekt Edam/Volendam voor het eerst. Van de bezoekers die aangeven niet voor de eerste keer te komen, geeft net iets meer dan de helft aan dat ze hier vaker dan een keer per jaar komen. Ongeveer 10% van hen geeft aan maandelijks in Edam/Volendam te komen.

Tabel 13 Overnachtingslocatie

Waar overnacht u of heeft u overnacht?	
Thuis	42%
In de gemeente Edam-Volendam	19%
In de directe regio (gemeenten Purmerend, Waterland, Hoorn, Amsterdam)	20%
Elders in de provincie Noord-Holland	14%
Elders in Nederland (andere provincies)	5%
Anders	0%
Totaal	100%

Tabel 14 Accommodatie

In wat voor type accommodatie overnacht u of heeft u overnacht?	
Hotel	38%
Vakantiepark	17%
Toeristische plaats op camping (o.a. tent, toercaravan, camper)	13%
Jachthaven	9%
Bij familie, vrienden, kennissen	8%
Pension/B&B/particuliere vakantieverhuur (zoals Airbnb)	8%
Appartement/losse vakantiewoning (niet op een vakantiepark)	5%
Anders	2%
totaal	100%

Bereikbaarheid

De auto is het meest gebruikte vervoersmiddel om Edam/Volendam te bezoeken, met 56% van de respondenten die ervoor kiezen. Het merendeel van de Nederlandse bezoekers kiest hiervoor. Maar ook vanuit de buurlanden is de auto het meest gebruikte vervoersmiddel. Het op en na meest gebruikte vervoersmiddel is de touringcar. Dit geldt echter met name bezoekers van verder weg. Nederlanders maken hier niet of nauwelijks gebruik van. Daarnaast valt op dat het OV maar beperkt gebruikt wordt om Edam/Volendam te bereiken. Eigenlijk maken alleen bezoekers van dichtbij (waarschijnlijk een bus vanuit een buurregio) of van ver weg (waarschijnlijk een bus vanuit bv. Amsterdam) hier gebruik van. Bij overige opties worden o.a. genoemd taxi, campers en lopend.

We zien dat respondenten die 4 locaties per dag bezoeken, twee keer zo vaak per touringcar komen dan gemiddeld (29%). Soms worden dan Amsterdam, Edam, Volendam en Zaandam op één dag bezocht.

De nevenstaande tabel toont dat de meeste respondenten (zeer) tevreden zijn over de bereikbaarheid van Edam/Volendam, zowel per OV als met de auto. Slechts een kleine minderheid noemt de bereikbaarheid 'matig'. Wat betreft bereikbaarheid lijken er dus geen grote problemen te worden ervaren door bezoekers.

Tabel 15 Vervoermiddel

Met welk vervoersmiddel bent u vandaag naar hier gekomen?	Totaal	Noord-Holland	Overig NL	Buurland	Verder weg
Auto	56%	61%	71%	49%	23%
Fiets	9%	16%	8%	7%	0%
Motor/scooter	5%	6%	3%	7%	0%
Openbaar vervoer	4%	7%	0%	2%	12%
Touringcar	14%	1%	4%	20%	53%
Boot	4%	7%	3%	3%	0%
Anders	8%	2%	10%	11%	12%

Tabel 16 Bereikbaarheid

Wat vindt u van de bereikbaarheid van deze plaats per ...	openbaar vervoer (OV)	auto (incl. parkeren)
Weet niet/geen antwoord	24%	0%
Zeer onvoldoende	0%	0%
Enigszins onvoldoende	1%	1%
Matig	9%	8%
Goed	53%	74%
Zeer goed	11%	17%

Bezoekerservaring

De meerderheid van de respondenten geeft aan dat de sfeer/gezelligheid van Edam/Volendam het meest gewaardeerd wordt tijdens hun bezoek. Op gepaste afstand daarvan worden ook het cultureel aanbod, wandel- en fietsroutes en de natuur genoemd. Grote verschillen tussen de herkomsten zijn er niet, al lijken Nederlandse bezoekers de horeca meer te waarderen dan buitenlandse bezoekers, terwijl buitenlandse bezoekers juist meer het cultureel aanbod en de evenementen lijken te waarderen. Andere zaken die worden gewaardeerd zijn:

- **Water en schepen:** Het water en de schepen worden het vaakst genoemd. Bezoekers waarderen de mogelijkheid om schepen te zien en te varen, en de sfeer die dit creëert. Dit draagt bij aan de charme van Edam en (met name) Volendam.
- **Architectuur en Historisch Centrum:** De historische architectuur wordt ook vaak genoemd. Bezoekers genieten van de historische panden, de mooie gebouwen en de authentieke sfeer. Dit geeft een gevoel van teruggaan in de tijd en biedt veel fotomomenten.
- **De Dijk en wandelen:** De Dijk (Volendam) en de mogelijkheid om te wandelen worden ook zeer gewaardeerd. Mensen genieten van het wandelen over de Dijk, het uitzicht en de rust die dit met zich meebrengt.

De meeste bezoekers zijn zeer tevreden over hun bezoek. Gemiddeld waarderen de bezoekers hun bezoek met een 8,2. Bezoekers van verder zijn het meest tevreden met een 8,5. Bezoekers hebben ook nauwelijks verbeterpunten (75% heeft er geen). De prijzen van de horeca worden wel genoemd als aandachtspunt. Daarnaast geven bezoekers in een enkel geval ook aan dat ze minder tevreden zijn over de drukte en het grote aantal toeristen, wat vaak leidt tot overvolle straten. Daarnaast worden parkeerproblemen en het gebrek aan openbare toiletten een enkele keer genoemd als punt van kritiek.

BEZOEKERSSTROMEN EDAM-VOLENDAM

Tabel 17 Waardering

Wat waardeert u het meest in de omgeving wat betreft het toeristisch-recreatieve aanbod? Een antwoord mogelijk	Totaal	Noord-Holland	Overig NL	Buurland	Verder weg
Natuur	12%	12%	7%	18%	14%
Wandel- en fietsnetwerk /-routes	14%	19%	13%	8%	16%
Verblijfsaccommodatie	4%	1%	5%	10%	2%
Sfeer/gezelligheid	56%	57%	64%	40%	63%
Horeca	10%	10%	12%	9%	5%
Evenementen	7%	3%	6%	11%	9%
Voorzieningen voor kinderen	1%	1%	2%	0%	2%
Sportieve mogelijkheden	3%	4%	5%	2%	0%
Cultureel aanbod	17%	13%	11%	26%	23%
Anders	8%	9%	10%	2%	12%

Tabel 18 Tevredenheid

Waarover bent u het minst tevreden tijdens uw verblijf? Eén antwoord mogelijk	
Nergens over (geheel tevreden)	75%
Prijzen horeca/recreatie/toerisme	9%
Anders	8%
Voorzieningen voor kinderen	3%
Verkeersdrukke	1%
Lawaai	1%
Horeca	1%
Cultureel aanbod	1%

Tabel 19 Beoordeling

Hoe beoordeelt u uw toeristisch-recreatieve verblijf tot nu toe (rapportcijfer 1-10)?	
Noord-Holland	8,1
Overig NL	8,1
Buurland	8,1
Verder weg	8,5
Totaal	8,2

Bezoekerservaring

De belangrijkste redenen om Edam/Volendam te bezoeken zijn het aantrekkelijke centrum (43%) en de goede horeca (21%). Ook evenementen (24%) en excursies (25%) spelen een belangrijke rol. Andere factoren, zoals verblijfsaccommodaties en winkels, zijn minder doorslaggevend. Bezoekers uit onze buurlanden noemen daarnaast ook de aansprekende verblijfsaccommodaties rond Edam/Volendam als belangrijk bezoekmotief, terwijl bezoekers van verder weg juist de aansprekende excursies als (zeer) belangrijk bezoekmotief ervaren.

Nederlandse bezoekers noemen daarnaast de gezellige sfeer, de mogelijkheid om met de boot rond te varen, en de historische architectuur en kaasmarkt als belangrijke bezoekmotieven. Veel Nederlanders komen ook voor familiebezoeken, verjaardagen, en om vrienden te ontmoeten. Daarnaast spelen het mooie weer, de leuke jachthaven, en de kans om foto's te maken in klederdracht een belangrijke rol.

Buitenlandse bezoekers worden vaak aangetrokken door de beroemde kaasmarkt en de aanbevelingen van vrienden, familie, en sociale media. Veel buitenlanders bezoeken deze plaatsen als onderdeel van een reisprogramma of excursie, en waarderen de rustiger sfeer in vergelijking met Amsterdam. Daarnaast zijn de historische Oud Hollandse sfeer en de mogelijkheid om met de boot overal te komen belangrijke trekpleisters.

Op totaalniveau wordt het bezoek aan Edam/Volendam nauwelijks als (te) druk beoordeeld. Dit geldt voor 12% van de bezoekers. De meeste bezoekers vinden de drukte 'aanvaardbaar'. Ongeveer een kwart vindt het zelfs (redelijk) rustig. Bezoekers van verder weg beschouwen hun bezoek vaker als (te) druk dan bezoekers uit Nederland of uit onze buurlanden.

BEZOEKERSSTROMEN EDAM-VOLENDAM

Tabel 20 Bezoekreden

Wat heeft u over de streep gehaald om Edam/Volendam te bezoeken	Totaal	Noord-Holland	Overig NL	Buurland	Verder weg
Aansprekende verblijfsaccommodaties rond deze plaats	12%	3%	10%	26%	12%
Leuk centrum van deze plaats om te bezoeken	43%	38%	49%	62%	44%
Goede horeca	21%	21%	23%	28%	19%
Goede winkels	10%	8%	10%	12%	12%
Leuk evenement	24%	26%	23%	29%	18%
Aansprekende excursies	25%	12%	17%	21%	44%
De mogelijkheden voor fietsen en wandelen	9%	12%	10%	12%	4%
Anders	27%	28%	36%	45%	28%

Tabel 21 Drukke

Hoe ervaart u de drukte van het aantal aanwezige toeristen op deze locatie?	Totaal	Noord-Holland	Overig NL	Buurland	Verder weg
Rustig	8%	8%	10%	7%	4%
Redelijk rustig	18%	16%	20%	24%	7%
Aanvaardbaar	62%	67%	59%	53%	72%
Te druk	12%	9%	10%	16%	18%
Veel te druk	0%	0%	0%	0%	0%

Overige resultaten

- Slechts een klein deel van de bezoekers geeft aan dat ze iets gemist hebben tijdens hun bezoek (15%). Nederlandse bezoekers missen in een enkel geval betere parkeermogelijkheden, met langere parkeertijden tot gevolg. Daarnaast is er behoefte aan meer voorzieningen voor kinderen en jongeren. Ook worden betere bewegwijzering, meer openbare toiletten, en lagere prijzen voor horeca en toeristische attracties genoemd. Verder zouden extra afvaarten met boten, meer straatmuzikanten, en meer mensen in traditionele kleding de ervaring verrijken.
- Buitenlandse bezoekers missen in een enkel geval meer kindvriendelijke faciliteiten en attracties, evenals betere en betaalbare horeca. Ook wordt er behoefte geuit aan meer busroutes en betere bewegwijzering, vooral bij historische gebouwen en parkeerplaatsen. Daarnaast zouden extra voorzieningen zoals minigolf, een lokale toeristengids, en meer variatie in street food de ervaring verbeteren.
- De meeste bezoekers aan Volendam brengen ook een bezoek aan Edam en vice versa. Daarnaast wordt ook Amsterdam vaak genoemd als locatie die dezelfde dag wordt bezocht. Uit de open antwoorden wordt daarnaast Marken veruit het meest genoemd, gevolgd door Hoorn, Monnickendam, Purmerend en Alkmaar.
- De meeste bezoekers brengen een bezoek aan Edam/Volendam samen met hun partner. Ook een bezoek met partner en kinderen, met (andere) familieleden en met vrienden/kennissen wordt vaak genoemd.

Tabel 23 Bezochte locaties

Welke locaties heeft u vandaag bezocht of bent u later vandaag nog van plan te bezoeken?	
Amsterdam	22%
Zaandam (Zaanse Schans)	9%
Edam	68%
Volendam	79%
Zeevang	2%
Anders	14%

Tabel 24 Groepssamenstelling

Hoe is de samenstelling van uw groep?	
Met partner	40%
Met kinderen	2%
Met partner en kinderen	17%
Met (andere) familie	18%
Met vrienden/kennissen	16%
Met een groep zoals school, bedrijf, etc.	3%
Anders	3%

4

Analyse
interviews

4.1 RESULTATEN

'Veel zien in weinig tijd'

De excursies naar Edam en Volendam worden georganiseerd door verschillende touroperators. De touroperators richten zich zowel op de B2B- als de B2C-markt. Beide bestemmingen worden vaak gecombineerd in één dagtocht van ongeveer zes uur, inclusief reistijd vanuit Amsterdam. Vaak maken ook Zaanse Schans en Marken onderdeel uit van de tour. In Volendam hebben bezoekers in de regel meer 'vrije tijd' dan in Edam. Het tempo tijdens de tours is hoog: veel zien in weinig tijd.

Samenwerking met ota's en busmaatschappijen

De touroperators ontvangen hun klanten vaak via OTA's (online travel agencies): Toeristen kopen tickets meestal niet rechtstreeks bij deze maatschappijen maar bij ticketverkooppunten zoals Getyourguide. Sommige maatschappijen hebben eigen bussen ter beschikking, andere werken met inhuur van bussen. Per bus gaan ongeveer 50-60 toeristen mee.

'Traditional Holland' behoort tot de meeste populaire tour

De touroperators geven aan de tours naar Edam-Volendam tot hun beste verkopende tours behoren (buiten Amsterdam). Veel bezoekers aan Amsterdam willen graag een dagje 'Traditional Holland' zien. Wel wordt aangegeven dat de concurrentie hevig is en er volop op prijs wordt geconcentreerd. Een trend is dat touroperators kortere tours gaan aanbieden, en in sommige gevallen kiezen om Edam over te slaan en alleen nog maar Volendam te bezoeken. Sommige touroperators vertrekken in het hoogseizoen met meerdere bussen per dag naar Edam/Volendam. De kleinere touroperators gaan meestal max. 1 keer per

dag, of enkele keren per week. Tijdens het tulpenseizoen, van maart tot en met mei, komen er aanzienlijk meer groepen.

Touroperators hebben eigen focusgebieden

De bezoekers van deze tours komen uit een breed scala aan landen. Zo ontvangen de touroperators bezoekers uit Noord-Amerika, Canada, Australië, en verschillende Europese landen zoals Duitsland, Oostenrijk en Spanje. Veel touroperators hebben hun eigen marktfocus. Sommige zijn bijvoorbeeld gericht op de Spaanstalige markt, en andere op bijvoorbeeld de Duitse markt. Alleen de grote touroperators zoals Tours & Tickets ontvangen bezoekers vanuit alle werelddelen. Het weer speelt ook een rol in de bezoekersaantallen; bij slecht weer komen er meer Duitsers, Oostenrijkers en Zwitsers naar Edam/Volendam.

Bereikbaarheid van Edam en Volendam over het algemeen goed

De bereikbaarheid van Edam en Volendam wordt over het algemeen als goed ervaren. De meeste touringcars parkeren bij Marinapark in Volendam, wat logistiek handig is, hoewel het voor oudere bezoekers soms een uitdaging is om van daar naar de dijk te lopen. In Edam is het parkeeraanbod beperkter, en sommige touroperators hebben besloten niet langer naar Edam te gaan vanwege de parkeerproblemen en de stijgende kosten. Ondanks deze logistieke uitdagingen blijven beide dorpen populair onder toeristen, mede door de samenwerking met lokale gidsen die zorgen voor een vlot verloop van de tours. Edam wordt vaak geprezen om zijn authentieke karakter, terwijl Volendam meer bekend staat om zijn levendige dijk en toeristische voorzieningen.

Bezoekers erg positief over zowel Edam als Volendam

De positieve ervaringen van bezoekers komen duidelijk naar voren in de waarderingen voor deze tours. Edam wordt vaak geroemd om zijn rustige en authentieke sfeer, terwijl Volendam, ondanks de drukte, de voorkeur krijgt van veel toeristen vanwege zijn iconische dijk en de typische Hollandse attracties, zoals palingroken en kaasboerderijen. Tourgroepen waarderen de combinatie van een rustig dorp (Edam) met een levendig toeristisch centrum (Volendam). Dit heeft geresulteerd in hoge tevredenheidsscores. De meeste touroperators ontvangen zelden klachten van hun klanten.

Parkeren levert soms wat problemen op

Desondanks zijn er ook enkele negatieve punten die naar voren komen. De prijzen voor parkeren in Volendam worden door sommige touroperators als te hoog ervaren, wat ten koste gaat van hun winstgevendheid. Ook wordt het lange lopen van het Marinapark naar de dijk als onhandig beschouwd, vooral voor mensen met een beperking of ouderen. In enkele gevallen hebben gidsen zelfs gemeld dat inwoners van Edam hun ongenoegen hebben geuit over de drukte door middel van kleine incidenten. Over het algemeen blijven de touroperators echter tevreden over de samenwerking met de dorpen en beschouwen zij de excursies als een waardevolle toevoeging aan het toeristisch aanbod.

5

Conclusies

CONCLUSIES

Op basis van het onderzoek kunnen we het volgende concluderen over de bezoekersstromen in de gemeente Edam-Volendam:

- De kern Volendam trok in 2023 circa 2,6 miljoen toeristische bezoekers, waarvan circa 1,2 miljoen uit het buitenland. Dat betekent dat 42% van de unieke bezoekers buitenlands is. Het betreft zowel dag- als verblijfsbezoekers. Eerdere, onbevestigde berichten in de media spraken van 2 of bijna 2,5 miljoen bezoekers in Volendam in eerder jaren. Een ontwikkeling van het bezoek is dus niet goed te berekenen, maar van een daling ten opzichte van een aantal jaren geleden is in elk geval geen sprake;
- De kern Edam trok bijna 1 miljoen toeristische bezoekers, waarvan circa 400.000 uit het buitenland afkomstig waren. Dit aandeel buitenlandse bezoekers is vergelijkbaar met Volendam;
- De kern Zeevang trok circa 90.000 bezoekers, de herkomst daarvan is niet precies bekend;
- Als we naar het buitenlands bezoek kijken, zien we dat 75% van het buitenlands bezoek uit de EU-landen komt. De meerderheid daarvan, tweederde van het buitenlands bezoek, komt uit de buurlanden Duitsland, België of het Verenigd Koninkrijk;
- De meeste bezoekers uit de buurlanden komen per auto, bezoekers van verder in de EU komen vaker per touringcar. Hieronder is een aandeel Oost-Europese bezoekers.
- Ondanks de miljoenen bezoekers (op een relatief kleine oppervlakte) zijn de meest bezoekers erg tevreden over hun bezoek aan Edam en Volendam. De gemiddelde bezoekers beoordeelt het bezoek aan deze twee toeristische trekpleister met een 8,2,;
- Edam wordt vaak geroemd om zijn rustige en authentieke sfeer, terwijl Volendam, ondanks de drukte, de voorkeur krijgt van veel toeristen vanwege zijn iconische dijk en de typische Hollandse attracties, zoals palingroken en kaasboerderijen;
- Eén van de weinig kritiekpunten van gasten is de bereikbaarheid van beide plaatsen. Al hoewel deze in het algemeen als goed beoordeeld wordt, kan het in Volendam wat verder lopen zijn van de parkeerplaats naar de dijk. In Edam is het aantal touringcarplekken met 2 erg beperkt. Touringcars wijken soms uit naar andere parkeerlocaties
- Op termijn kan dit een bedreiging worden. Ook touroperators geven aan tevreden te zijn over deze twee bestemmingen. De markt van excursies is echter een zeer concurrerende, met name de buitenlandse bezoeker wil veel zien in korte tijd, tegen zo laag mogelijke kosten. Faciliteiten als parkeren blijven daarom essentieel.

Dit rapport is met uiterste zorgvuldigheid tot stand gekomen op basis van deskundig onderzoek. Onderhavig rapport bevat een weergave en interpretatie van (delen van de) onderzoeksresultaten. Het is anderen toegestaan om (delen van) het rapport en gehanteerde methodieken en modellen te kopiëren, distribueren, vertonen, op te voeren zolang Ginder als maker van het werk wordt vermeld en het werk niet commercieel wordt gebruikt.

GINDER
Brugstraat 1a
5211 VS 's-Hertogenbosch
T: 088 210 02 00
E: info@wijzijnginder.nl
I: wijzijnginder.nl

